Podklad pro jednání ZO Malá Skála VHS Turnov – aktuality 2013

Předkládá: ing. Milan Hejduk, předseda Rady sdružení VHS Turnov, listopad 2013

Na základě dohody s vedením obce si dovolujeme zařadit na jednání ZO otázky aktuálních aktivit Vodohospodářského sdružení Turnov a seznámit zastupitele obce s několika otázkami z chodu svazku obcí, jehož je Obec Malá Skála členem. Jde o:

1. Aktivity VHS na Malé Skále v 2013, výhled 2014
2. Informace o klíčových akcích VHS a jejich financování
3. Podíl měst a obcí na akcích VHS
4. Aktuální pozice projednávání ceny vodného a stočného 2014
5. Informace o provozní společnosti

Jednotlivé popisované otázky jsou velmi rozsáhlé, ale na druhé straně není cílem, aby byl materiál extrémně obsáhlý. Proto předkládáme pouze **základní informativní výčet a pokusíme se zodpovědět na případné dotazy vzešlé z diskuse.**

1. Aktivity VHS na Malé Skále v 2013, výhled 2014

a) **V roce 2013** realizujeme jednu klíčovou akci Výstavba kanalizace a vodovodu v lokalitě Malá Skála Vranové. Dlouho připravovaná akce, na kterou každý čekal. Na malé Skále byly velmi staré vodovodní řady, v této lokalitě nebyla kanalizace, na ČOV teče mnoho balastních vod a současně byly všude dožilé komunikace. Tato akce by měla všechny otázky vyřešit naráz. Celkové náklady jsou 46 mil. Kč bez DPH, dotace EU 18 mil. Kč, dotace obce a LK – zatím 10 mil. Kč. Dokončení akce bude na konci června 2014. Bohužel nikdy nic neskončí zcela, a proto musíme hned na jaře příštího roku na ní navázat nutnou rekonstrukcí ČOV.

Dále financujeme standardní provozní potřeby mající vlastnickou podstatu – čerpadla, hydranty, opravy poklopů, vodoměry A současně řešíme dvě havárie – podlaha čerpací stanice pitné vody a vodovodního přivaděče nad Rakousy - pod silnicí I/10.

Výdaje VHS vložené do této lokality se pohybují v řádu 30 mil. Kč.

b) V roce 2014 musíme dokončit klíčovou akci a provést navazující rekonstrukci ČOV.

Ke klíčové akci – odkanalizování lokality Vranové můžeme konstatovat, že v letošním roce proběhla velká část výstavby kanalizačních a vodovodních řadů- V příštím roce nás čeká dokončení cca 20 % řadů, většina přípojek a zejména realizace obnovy komunikací. **Aktuálně dokončujeme letošní stavbu bez extrémních komplikací.**

Akce má své zajímavosti a úskalí. Velmi kvalitní firma nabídla cenovou nabídku nižší, než v reálu potřebovala. Aby zastavili špatnou finanční situaci, rozhodli se, že musí stavět daleko rychleji. Proto byl letos přeplněn nastavený harmonogram.

Velmi obtížný pro všechny obyvatele je značný rozsah stavby v úzkých cestách a uličkách. **Musíme vysoce ocenit trpělivost všech, kteří sousedí se stavbou.** Situace se však začne pomalu vylepšovat.

Velmi komplikované pro dodavatele je najít konečné umístění nových řadů v zemi, protože ostatní síťaři mají i zde na Malé Skále sítě pod zemí jinde, než dopředu tvrdili.

Velmi komplikované diskuse absolvujeme také na téma řešení obnovy komunikací a odvodnění dešťových vod v lokalitě Labe.

Pozitivem byla také výsledná koordinace naší investice a investice Libereckého kraje při rekonstrukci silnice na Frýdštejn.

Informace o klíčových akcích VHS a jejich financování

VHS Turnov realizuje na celém svém území ročně desítky akcí. Na ně je potřeba se vždy předem projekčně připravit a získávat různé formy dotací a příspěvků. Tuto činnost máme již zaběhlou a zdá se být velice úspěšná.

Přesto je vhodné vyzdvihnout některé akce, které jsou rozsahem výraznější než ostatní :

c) Rekonstrukce úpravny vody Příkrý – naše největší úpravna vody, pro Semily a okolí, dotace EU 48 mil. Kč, cena cca 70 mil. Kč, realizace říjen 2013,- prosinec 2014.
d) Výstavba kanalizace a ČOV v Rovensku pod Troskami spojená s rekonstrukcí celé vodovodní sítě – největší připravovaná akce pro 2014, 2015, dotace EU 80 mil. Kč, dotace města 25 mil. Kč, dotace LK – 10 mil. Kč nejméně, očekávaná cena max. 140 mil. Kč.
e) Dostavba vodovodu v Tatobitech – lokalita na Žlábku, aktuálně zahajovaná poslední etapa rozsáhlé výstavby – cena 12 mil. Kč, dotace LK a obce celkem 3 – 5 mil. Kč, zahajovaná akce, konec květen 2014.
f) Projekční příprava na rekonstrukce a intenzifikace ČOV pro evropské a jiné dotace – Rokytnice nad Jizerou, Semily, Líšný, Turnov – každá ČOV potřebuje jako maximálně zatížený provoz rekonstrukce dožilých částí a určitá vylepšení. Akce připravované zejména pro evropské fondy 2015 a dále. V součtu půjde o cca 120 mil. Kč.

g) Řešení kvality vody a kapacity vodních zdrojů v Rokytnici nad Jizerou a na Benecku – musíme řešit požadavky provozovatele a hygieny – jde o rekonstrukci 4 objektů a jejich technologické intenzifikace – cena okolo 12 mil. Kč. Očekáváme dotace z LK.

Klíčem k velkým akcím jsou **velké dotace**. Pak zbývá jediná věc, jak získat potřebné prostředky na doplacení akcí a zároveň ke každoročnímu k řešení základních potřeb VHS. Standardně využíváme zdroj – **nájemné** – z vodného a stočného a naší další možností jsou **úvěrové prostředky**, které rozloží úhradu momentální potřebu do více let.

Otázka úvěrového zatížení VHS je velmi podrobně sledovaným tématem z naší strany, úvěrujících bank i dalších partnerů. Základním vstupem byla rozsáhlost akce Čistá Jizera a neschopnost měst uhradit na akci větší příspěvky, než jsme s nimi dohodli. Proto budou nesplacené jistiny na konci letošního roku 246 mil. Kč, roční splátky jistiny jsou 27 mil. Kč a úroky přibližně 10 mil. Kč. Na jednání RS VHS jsme se během opakovaných jednání dohodli, že ještě můžeme přijmout jen jediný úvěr a jen na 3 největší dotované akce. Avšak za podmínky, že výše uvedená čísla budou vždy oproti letošnímu roku nižší – pozitivnější. To jsme naplnili a realizovali zadávací řízení na 50 mil. Kč úvěru. Aktuálně je již smluvně podepsán .

2. Podíl měst a obcí na akcích VHS

Stav majetku VHS je přes naši ohromnou snahu v posledních 15-ti letech stále většinově zastaralý, až dožilý. Posledním **z možných zdrojů financování jsou rozpočty obcí a měst. Čím větší bude jeho výše, tím menší bude tlak na získání zdrojů z vodného a stočného, nebo přijímaní úvěrů.**

Vycházíme z toho, že všechny akce, které realizujeme, jsou provozně extrémně potřebné a na větší akce musíme získat výrazné dotace. To vše naplňujeme. Navíc nám v posledních letech extrémně pozitivně přispívá vliv skvělých odsoutěžených cen v době, kdy je krize a dodavatelé chtějí získat práci. Proto akce musíme doplatit nad získané dotační zdroje. V souvislosti s cenou vodného a stočného však stále více diskutujeme o **větším podílu měst a obcí na akcích realizovaných na jejich území.** Máme přijatá pravidla, která pravděpodobně upravíme. Ta říkají, že rekonstrukce existujícího majetku platí pouze VHS, pokud akci iniciovalo a pouze u velkých akcí musí být dohodnut podíl s městem. Pořízení zcela nového majetku pak na obce a města vychází ve výši 80 %, opět s drobnou výjimkou, pokud při vstupu člena do VHS tato akce nebyla podmínkou, či požadavkem. Je tedy pravděpodobně možné, že **nastavíme i nějaký podíl měst a obcí na obnovu = rekonstrukci majetku,** což je většina našich realizovaných akcí. To ale není jednoduché rozhodnutí, protože přinese velké časové a procesní komplikace a navíc městské, či obecní rozpočty by měly být směřovány spíš jiným směrem.

3. Aktuální pozice projednávání ceny vodného a stočného 2014

Klíčová otázka zní – proč vlastně upravujeme každý rok cenu? Je to proto, že částečně musíme a částečně, že nutně potřebujeme.

Musíme proto, že jsme vázáni výběrovým koncesním řízením na deset let dopředu, které jsme museli povinně uskutečnit, abychom získali dotaci na Čistou Jizeru a další dotace z OPŽP. V koncesi zvítězil provozovatel s nejnižší nabízenou cenou za provozní náklady a zisk, ale v zadání muselo být logicky zahrnuto, jak se během těch deseti let (do 2020) můžou položky upravit. Zjednodušeně a stručně řečeno – každoročně dojde k úpravě většiny nákladových položek a zisku o inflaci. Pak se také musí vzájemně zohlednit výsledky cenové kalkulace (tržby, i náklady) z předchozích let. V této oblasti jsou tedy pravidla přesně dána a musí se každoročně jen počítat.

Nutně potřebujeme proto, že známe náš stav majetku, máme jasně stanovené potřeby a připravené investiční akce. **Vše tedy začíná stavem majetku a klíčové je zároveň to, jaká se zvolí cesta financování jeho obnovy.**

Máme ve VHS společně se starosty připravené k provedení jen ty nejnutnější opravy a rekonstrukce našeho po desetiletí zanedbávaného majetku. Navíc nám na ně dávají různé strany hodně dotací a my máme přirozený zájem všechny využít. Výčet akcí proto nikdo nerozporuje, protože prostě každý den musí lidem téct kvalitní voda z kohoutku a ČOV musí čistit splaškové vody, které na ně musí kvalitní kanalizací dotéct.

K tomuto základnímu východisku a každodenní potřebě však **vedou dvě cesty financování. A právě jejich volba má klíčový vliv na výši ceny vodného a stočného.**

Hodně menších obcí i okolo Turnova se vydalo cestou **nízké ceny pro obyvatele, která je daná jen provozními náklady. Každou potřebnou vodohospodářskou investici pak ale zaplatí přímo z rozpočtu obce,** tedy penězi všech obyvatel, i když někteří z nich třeba nemají doma kanalizaci, nebo vodovod. Navíc je to pak vždy na úkor investic do svých jiných oblastí – školství, silnice, zeleň, sociální věci. Naoko jsou tedy jejich představitelé před svými obyvateli populární, protože peníze nejdou přímo jejich z peněženek. Ale ve skutečnosti si jejich peníze také vezmou – sice ne přímo z jejich rodinné kasy, ale z peněz všech - z rozpočtu obcí. Navíc si tato cesta vyžaduje daleko větší tlak na přijímání úvěrů a musí zadlužit přímo mateřskou obec.

Naši starostové se dlouhodobě dohodli, že touhle cestou nechtějí jít, **protože je principiálně správně zatížit přímo spotřebitele v ceně vodného stočného. Městům a obcím pak zbudou peníze na jiné potřebnější věci.** Touto zvolenou cestou se peníze dostanou přímo i k nám do rozpočtu VHS formou jedné nákladové položky - nájemného. To tvoří přibližně polovinu celkové ceny. Navýšíme-li tedy cenu, dostaneme okamžitě více peněz na potřebné akce v našich městech a obcích. Ty pak u nás proto nemusí přidávat na běžné vodohospodářské akce většinou vůbec, nebo jen malý příspěvek. A protože je, bohužel, nutných akcí na zanedbaném majetku stále hrozně moc, tak proto navyšujeme cenu, abychom se mohli chovat jako řádný a odpovědný vlastník.

Počitatelná východiska pro cenu 2014 cen jsou tedy známá. Zajímá nás samozřejmě i postoj jiných vlastníků pro rok 2014, ale ten dosud znám. Pro informaci v roce 2013 je naše

každoroční hlavní porovnávací cena se společností SVS (od Mostu až po Jablonec nad Nisou a Frýdštejn) - cena VHS je 79 Kč bez DPH za m3, cena obcí a měst v Severočeské vodárenské společnosti je 77,38 Kč. A další ceny z obou pólů - Mladé Boleslav 68,30 Kč, Praha 64,65 Kč. Na druhé straně dvousložkové ceny např. u Hradce Králové, či Tábora se ve skutečném dopočítání blíží 90 Kč/m3.

Pro rok 2014 lze zjednodušeně říci následující východiska. Pozitivní vliv na cenu bude meziroční pokles nárůstu inflace a nezvyšování DPH. Dalším naopak trošku horším vlivem než pro rok 2013 bude dopočítání vybraných tržeb z koncese z roku 2012. Klíčovým však jako vždy zůstane požadavek starostů na naše příjmy – tedy položku nájmu v kalkulaci. Dle koncese se vždy meziročně náš požadavek zvyšoval o 10 mil. Kč (65 mil. Kč v 2011, 75 v 2012, 85 v roce 2013).

Máme za sebou dvě jednání a z nich lze odhadnout výsledek. **Bude zvýšení ceny, ale daleko menší než mělo být podle koncesního plánu, nebo než bylo v loňském roce.** Toto je stanovisko velké většiny starostů, kteří tím pozitivně reagují na přání široké veřejnosti. Jen minimum členů rady chce ponechat stejnou cenu, o trochu více členů jí naopak chce navýšit ještě výrazněji.

Finálně proto nebude díky starostům očekávaný nárůst na 94 mil. Kč ročního nájemného dodržen a pravděpodobně **schválíme daleko menší nárůst - max. 88 mil. Kč, abychom tím snížili tlak na úpravu ceny** pro rok 2014. To by přineslo **navýšení ceny mezi 5 – 6 %.**

Pokud tato skutečnost bude naplněna, bude se v roce 2014 vyvíjet financování VHS a tím i realizace akcí následovně :

(Uvedeno bez dotací státu , měst a LK , protože ve výdajích budou akce započítané vždy jen jako čistý výdaj VHS).

nájemné	88	
Zůstatek na účtu	2	
Ostatní příjmy	5	
Celkem - základní příjmy VHS	**95 mil. Kč**	

Očekávání – povinné nebo základní (nutné) finanční výdaje:

Splátky úvěrů	27,5	
úroky	10,0	
Daň z příjmu	9,0	
kancelář	8,0	

Minimum na chod provozu + ČJ	4,0	
Odložené akce z 2013	2,5	
Odkup majetku SČVK	1,0	
Rezerva na daně, akce	3,0	
Celkem cca	**65 mil. Kč**	

Tedy na obnovu a investice zbývá **30 mil. Kč a s dotací LBC okolo 35 mil. Kč**

Skoro jistá realizace v 2014 - mimo tří největších akcí hrazených z nového úvěru Malá Skála - odkanalizování, Semily –úpravna vody Příkrý a Rovensko pod Troskami - odkanalizování :

Rokytnice – úpravy objektů na síti	4
Lomnice – reko sítí ulic Máchova	2
Jilemnice – vodovody Žuliánka a Hanče	2
Malá Skála – rekonstrukce ČOV	3
Tatobity – dokončení Žlábku	6
Malá Skála – Vranové – navýšení rozsahu	3
Chuchelna – Palučiny	1
Úpravna vody Borek – Hrudka	2,5
Ktová – oprava vodovodu	1,5
Podíly na privátních investicích	1,0
Turnov - Projekty	1,0
Turnov – doplatek 28. Října	2,0
Projekty ČOV -	2,0
Rakousy – přivaděč do Turnova	2,0
Benecko – první část balastů	2,0
Chuchelna – vodovodem Komárov	2,0

Benecko – úpravna vody Pláňka	3,0
Celkem	**40 mil. Kč**

Z tabulek je zřejmé, že akce jsou jasně vyprofilovány a připraveny a jsou nutné. Již dnes je vidět, že nebudou finanční zdroje dostatečné na všechny nutné akce. Můžeme si však pomoci lepšími soutěžemi, odkladem plateb, nebo i tím, že ve finále na nějakou akci nedostaneme dotaci z Libereckého kraje a budeme čekat na další rok, či nakonec kvůli majetkovým problémům nezískáme stavební povolení na některou z nich.

4. Informace o provozní společnosti

Na úvod je nutné zopakovat základní fakt, že VHS Turnov neprovozuje vodohospodářský majetek samo, ale dle dlouholeté zvolené cesty si formou koncesního řízení najalo na provozování firmu Severočeské kanalizace a vodovody a.s.

S ohledem na kvalitu firmy, která je každé čtvrtletí potvrzována měřitelnými výstupy i naší každodenní skutečností, šlo o správné řešení.

Sídlo integrovaného závodu je v Jilemnici. Areál po dalších investicích firmy přináší kvalitní zázemí pro všechny provozní skupiny.

Provozovatel nedávno obměnil svého generálního ředitele, dnes je jím ing. Milan Kuchař, bývalý ředitel provozní firmy pro Prahu. Změna se dotkla také na části pozic představenstva.

Provozní zástupci nám velmi pomáhají při přípravě i vlastní stavební části našich investic.

Vedení integrovaného závodu vytvořilo v roce 2012 nový technický úsek, jako podporu pro své provozní složky ve velkých městech na okrese.

Pro vylepšení jejich provozních podmínek jsme v Lomnici nad Popelkou v letošním roce dokončili výstavbu garáží v sousedství ČOV, což umožnilo opustit staré nevyhovující prostory v centru města.

I klíčový provozní areál v Turnově prošel rozsáhlou stavební úpravou vnitřních dispozic a plně slouží provozním potřebám a zákaznickému centru.

5. Závěr

Dovolíme si uvést základní tvrzení pro zastupitele Obce Malá Skála, že VHS Turnov je i nadále stabilizovanou organizací, která plní úkoly a požadavky na ni kladené.